

Ο Μανόλης Γλέζος Επίτιμος Διδάκτορας του Πολυτεχνείου

Σε μια λαμπρή τελετή, παρουσία προσωπικοτήτων της πολιτικής, της επιστήμης και των γραμμάτων, έγινε στην αίθουσα εκδηλώσεων ΕΜΠ, η αναγόρευση του κ. Μανόλη Γλέζου ως επίτιμου διδάκτορα της Σχολής Μηχανικών Μεταλλείων-Μεταλλουργιών του ΕΜΠ.

Για το έργο και την προσωπικότητα του Μανόλη Γλέζου μίλησε ο Πρόεδρος της Σχολής Μηχανικών Μεταλλείων-Μεταλλουργιών, καθηγητής Εμμ. Ζευγώλης, ο οποίος μεταξύ άλλων, είπε τα εξής:

« Η σημερινή εκδήλωση γίνεται για να τιμήσει η Σχολή μας, των Μηχανικών Μεταλλείων Μεταλλουργιών, αλλά και το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, τον συγχωριανό μου, από την Απειρανθο της Νάξου, Μανόλη Γλέζο, για τους αγώνες του και την κοινωνική του δράση, αλλά και για μια άλλη πτυχή της πολύπλευρης προσωπικότητάς του.

Πράγματι, εκτός από τους γνωστούς σε όλους μας αγώνες του, για την ελευθερία και τη δημοκρατία, εκτός από το κοινωνικό του έργο και τη διεθνή του αναγνώριση, έχει επίσης σημαντική συμβολή, στη Γεωλογία και Υδρογεωλογία, επιστημονικές περιοχές οι οποίες θεραπεύονται από τη Σχολή μας.

Πριν από την αναγόρευσή του απόψε σε επίτιμο διδάκτορα, θα ήθελα να αναφερθώ πολύ συνοπτικά, στο έργο και στην προσωπικότητά του.

Πώς να αρχίσεις όμως να μιλάς και πόσα να πεις, αφού όσα και αν ειπωθούν θα είναι λίγα, για έναν άνθρωπο, με τόσο έντονη πολιτική και κοινωνική παρουσία, επί τόσες δεκαετίες, για ένα στοχαστή και μαχητή ιδεολόγο, ο οποίος σε όλη του τη ζωή, έχει ως πρόσθετο χαρακτηριστικό του γνώρισμα, την υπέρβαση;

Οι ιδέες και οι πράξεις του, ξεφεύγουν συχνά από το συμβατό, από το ανθρωπινό. Δεν είναι δηλαδή υπερβολή, να αναφερθεί ότι όλη του η ζωή

μέχρι σήμερα, είναι γεμάτη από υπερβάσεις.

Μαθητής Γυμνασίου ακόμη, 17 ετών το 1939, δημιουργεί αντιφασιστική ομάδα, για την απελευθέρωση της Δωδεκανήσου και την αποτίναξη, την απαλλαγή, από την δικτατορία του Μεταξά.

Φοιτητής στην Ανωτάτη Σχολή Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών, 19 ετών, το Μάιο του 1941, αποτολμά με το φίλο του, φοιτητή της Νομικής, Απόστολο Σάντα, το αδιανόητο. Να ανέβουν στην Ακρόπολη, στο ιερό δηλαδή, της Ελευθερίας και της Δημοκρατίας, και να κατεβάσουν το σύμβολο της τυραννίας.

Κατά τις δεκαετίες του 1940, του '50 του '60 και του '70, μπανοβγαίνει στα κρατητήρια, στις φυλακές και στις εξορίες, και μένει για 16 χρόνια κρατούμενος (και συγκεκριμένα, 11 χρόνια και 5 μήνες φυλακή και 4 χρόνια και 6 μήνες εξορία), με 28 καταδίκες, για την πολιτική του δραστηριότητα, από τις οποίες οι τρεις σε θάνατο.

Η εκτέλεση των θανατικών ποινών αποφεύχθηκε, μετά από τις έντονες διαμαρτυρίες του Ελληνικού λαού και της διεθνούς κοινής γνώμης. Όμως, οι φυλακίσεις και οι εξορίες, είχαν ως α-

ποτέλεσμα να κλονιστεί σοβαρά η υγεία του.

Παράλληλα με τα παραπάνω, ασχολήθηκε και ασχολείται με την πολιτική και εκλέγεται 4 φορές βουλευτής, 1 ευρωβουλευτής, 1 Κοινοτάρχης και 1 σύμβουλος σε υπερνομαρχία.

Και συνεχίζει και εδώ τις υπερβάσεις, όπως:

Α) Δεν διατάζει να παραιτηθεί από βουλευτής το 1986, για να γίνει Κοινοτάρχης στην Απειρανθο, γιατί πιστεύει ότι από αυτή τη θέση, θα προσφέρει περισσότερο στον τόπο, με την εφαρμογή της άμεσης Δημοκρατίας. Δηλαδή:

- με τη συμμετοχή του πολίτη στα κοινά,

- με την αναβίωση των μικρών κοινοτήτων,

- με την επίλυση τοπικών προβλημάτων τα οποία όμως, έχουν σημαντικές κοινωνικές διαστάσεις, όπως είναι η εξοικονόμηση ενέργειας (με την αξιοποίηση των ήπιων και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας), η προστασία του περιβάλλοντος (με την προστασία του εδάφους, από τη διάβρωσή του από το νερό), η εξοικονόμηση φυσικών πόρων (με τον εμπλουτισμό του υδροφόρου οριζοντα), κλπ.

Β) Δεν διατάζει να παραιτηθεί από Ευρωβουλευτής.

Γ) Δεν διατάζει μέχρι σήμερα να ταξιδεύει στο Κόσοβο ή στο Ισραήλ για να σταματήσει ο πόλεμος, ή σε άλλες χώρες (Αρμενία κλπ.) για την ελευθερία τους, ή στη Γερμανία για την ηθική τουλάχιστον, αν όχι την υλική, αποζημίωση των θυμάτων της κατοχής, ή να διαδηλώνει σαν έφηβος, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, εναντίον του πολέμου και υπέρ της Ειρήνης και της Δημοκρατίας.

Πέρα όμως από τα παραπάνω, υπάρχουν και άλλες πτυχές της πολυσύνθετης προσωπικότητάς του Μανόλη Γλέζου, που μόνη της η κάθε μία, αποδεικνύει τη σπανιότητα του Ανθρώπου. Πρόκειται για τις επιδόσεις του,

σε διάφορες επιστημονικές περιοχές, όπως:

- Στην Γλωσσολογία, με τα βιβλία του: «*Το φαινόμενο της αλλοτρίωσης της γλώσσας*», «*Ο ρόλος της εργασίας στη δημιουργία της γλώσσας*» και «*Υδωρ-Αύρα-Νερό*».

- Στην Πολιτική, με το βιβλίο του «*Από τη δικτατορία στη Δημοκρατία*».

- Στην Λογοτεχνία, με τις ποιητικές του συλλογές και το βιβλίο του: «*Η συνείδηση της πετρώδους γης*».

- Στην Αρχαιολογία, με δημοσιεύσεις περί του Κυκλαδικού πολιτισμού, της Κυκλαδικής σπείρας, της προϊστορικής Κυκλαδικής γραφής και των εγγράφων παραστάσεων.

- Στην Δημοσιογραφία, όπου αρθρογραφεί από το 1942 έως σήμερα, σε εφημερίδες και περιοδικά και έχει διατελέσει συντάκτης, αρχισυντάκτης και εκδότης εφημερίδων και περιοδικών.

- Στη Βιβλιοθηκονομία, με το βιβλίο του «*Η ιστορία του βιβλίου*».

[Να αναφέρουμε εδώ, ότι έχει ιδρύσει στη γενέτειρά του, τη βιβλιοθήκη Νίκου Γλέζου (στη μνήμη του αδελφού του, που εκτελέστηκε από τους Γερμανούς στην Καισαριανή, το Μάη του 1944), με 20.000 βιβλία, καθώς και άλλες 44 βιβλιοθήκες σε μικρά νησιά και ορεινά χωριά της Ελλάδας, που δεν διέθεταν βιβλιοθήκη].

- Στη Γεωλογία, Υδρογεωλογία, Υδροαυλική και Υδάτινους πόρους.

- Στη Φωτογραφία.

Αξίζει επίσης, να αναφερθούν οι πολυάριθμες διαλέξεις του σε σχολεία της χώρας, πάνω στα θέματα αυτά, αλλά και για την Εθνική Αντίσταση.

Ακόμη, είναι αξιοσημείωτες οι δραστηριότητές του στην Απείρανθο, όπως:

- Η ίδρυση λαογραφικού Μουσείου και Μουσείου Φυσικής Ιστορίας,

- Η συμμετοχή του στην ίδρυση και κατασκευή Πολιτιστικού Κέντρου,

- Η ίδρυση μόνιμης έκθεσης υφαντικής, καθώς και

- Η ίδρυση και λειτουργία Υδρολογικού Κέντρου, με Μετεωρολογικό Σταθμό, Υδρολογική Σχολή και Βιβλιοθήκη.

Ειδικότερα, για τη δραστηριότητά του στη γεωλογία και τα συναφή γνωστικά αντικείμενα, μπορούν να ανα-

Ο Πρόεδρος της Σχολής Μηχανικών Μεταλλείων Μεταλλουργών, καθηγητής Ε. Ζευγάλης επιδίδει την τιμητική διάκριση στον κ. Μ. Γλέζο.

φερθούν:

- Το Γεωλογικό-Ορυκτολογικό Μουσείο, στη μνήμη του Πέτρου Πρωτοπαπαδάκη, που έχει ιδρύσει στη γενέτειρά του, στο οποίο υπάρχουν πάνω από 2.500 εκθέματα (ορυκτά, πετρώματα, μεταλλεύματα, απολιθώματα).

- Η πρόδρομη ερευνητική του εργασία στην Απείρανθο, για τον τεχνητό εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα, με την κατασκευή χαμηλών φραγμάτων, για την ανασχέση των ομβρίων υδάτων.

(Να σημειωθεί εδώ, ότι τα φράγματα που κατασκεύασε, άντεξαν στις πρόσφατες ακραίες καιρικές συνθήκες, που έπληξαν τις Κυκλάδες, και οι οποίες προκάλεσαν μεγάλες καταστροφές σε παρόμοια κτίσματα).

- Το πρόγραμμα, κατά της διάβρωσης των εδαφών από τα ρέοντα όμβρια ύδατα.

- Η πιστοποίηση με άλλους συνεργάτες του, των ορυκτών μαρκασίτη, γαληνίτη και άλλων, στη σιμιδίδα της Νάξου.

- Το πρόσφατο βιβλίο του με τίτλο «*Υδωρ-Αύρα-Νερό*», το οποίο αναφέρεται στη γλωσσολογική πλευρά του νερού, ως στερεό, ως υγρό και ως αέριο και για το οποίο ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου της Αθήνας, κ. Γεώρ-

γος Μπαμπινιώτης, κατά την παρουσίασή του, θεώρησε τον Μανόλη Γλέζο: *προικισμένο με το χάρισμα να βλέπει μέσα και πίσω από τις λέξεις.*

- Η οργάνωση, συμμετοχή και παρουσίαση, του σχετικού ερευνητικού του έργου σε γεωλογικά και άλλα Συνέδρια, (υδρογεωλογικά, ενεργειακά, περιβαλλοντικά κλπ.), με δημοσιεύσεις, ανακοινώσεις, εισηγήσεις, διαλέξεις.

Το σημαντικότερο έργο του στις γεωλογικές επιστήμες, είναι η σύλληψη κυρίως, αλλά και ο σχεδιασμός και η υλοποίηση, του έργου του τεχνητού εμπλουτισμού των υπογείων υδροφορέων, με την κατασκευή ειδικού τύπου φραγμάτων, και η παράλληλη εφαρμογή ενός προγράμματος προστασίας εδαφών.

Από τα παραπάνω, είναι προφανής, η μεγάλη κοινωνική και επιστημονική του προσφορά.

Για την κοινωνική του προσφορά, τιμήθηκε:

- Το 1958, με το Διεθνές Βραβείο Δημοσιογραφίας.

- Το 1959, με το χρυσό μετάλλιο Ζολιό-Κιουρί, του Παγκοσμίου Συμβουλίου Ειρήνης.

- Το 1963, με το χρυσό βραβείο Λένιν για την Ειρήνη. (Κατά την περίοδο εκείνη, ως αναγνώριση της κοι-

νωνικής του προσφοράς, αναφέρεται το όνομά του στα σχολικά βιβλία της τότε Σοβιετικής Ένωσης. Όμως, κατά το 1968, διαφωνεί και καταδικάζει την εισβολή των Σοβιετικών τάνκς, στην τότε Τσεχοσλοβακία, οπότε αφαιρείται το όνομά του από τα Σοβιετικά σχολικά βιβλία).

- Το 1998, με το Μεγαλόσταυρο του Φοίνικα από τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας.

Αλλά και για την επιστημονική του δραστηριότητα και προσφορά αναγορεύθηκε επίτιμος διδάκτορας του Τμήματος Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Πατρών, επίτιμος διδάκτορας του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, επίτιμο μέλος της Ελληνικής Γεωλογικής Εταιρείας, της Ελληνικής Υδροτεχνικής Εταιρείας, της Ελληνικής Εταιρείας Διαχείρισης Υδατικών Πόρων, του Συνδέσμου Γεωλόγων Μεταλλειολόγων Κύπρου και του

Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος.

Πέρα από όλα αυτά, ο Μανόλης Γλέζος, παραμένει ένας έφηβος ιδεολόγος, επί δεκαετίες. Παραμένει όπως ήταν το βράδυ της 30ης προς 31η Μαΐου του 1941, με τον ίδιο νεανικό ενθουσιασμό, την ίδια ψυχική ορμή, το ίδιο ψυχικό σθένος που είχε και τότε, όταν αποφάσισαν με το γενναίο φίλο του Σάντα, να εξευτελίσουν το σύμβολο της τυραννίας και να υψώσουν το σύμβολο της ελευθερίας και της πατρίδας, στον ιερό βράχο της Ακρόπολης.

Αισθάνεται και σήμερα, με τον ίδιο τρόπο, όπως και τότε, για ό,τι έχει σχέση με την ελευθερία, τη δημοκρατία, την ειρήνη, την κοινωνία, τον άνθρωπο.

Συγχρόνως, είναι πάντα απλός και λιτός, αλλά πληθωρικός σε ιδέες και οράματα, που συχνά αγγίζουν την υπέρβαση.

Και βέβαια, μια τέτοια φωτεινή

προσωπικότητα, δεν μπορεί παρά να είναι φάρος, να είναι σημείο αναφοράς, να είναι παράδειγμα, για όλους μας, για τα παιδιά μας, για τις επόμενες γενιές.

Για όλους τους παραπάνω λόγους, έγινε αποδεκτή η ομόφωνη πρόταση του Τομέα Γεωλογικών Επιστημών και αποφασίστηκε ομόφωνα από την Γενική Συνέλευση της Σχολής μας, η αναγόρευσή του σε επίτιμο διδάκτορα...».

Ακολούθησε η αναγόρευση του κ. Μανόλη Γλέζου ως επίτιμου διδάκτορα της Σχολής Μηχανικών Μεταλλείων Μεταλλουργιών από τον Πρόεδρο της Σχολής κ. Ε. Ζευγώλη. Στη συνέχεια ο τιμώμενος μίλησε με θέμα «Ο Άνθρωπος και η Φύση».

Η εκδήλωση περατώθηκε με επίδοση στον Μανόλη Γλέζο αναμνηστικού μετάλλου του ΕΜΠ, από τον Πρύτανη καθηγητή Θεμιστοκλή Ξανθόπουλο.

Δωρεές

Σημαντική Δωρεά για το Ε.Μ. Πολυτεχνείο η «Βιβλιοθήκη Κ. Α. Δοξιάδη»

Μια σημαντική δωρεά αποδέχθηκε το ΕΜΠ -ίσως την πλέον σημαντική στην ιστορία της βιβλιοθήκης του- τη γνωστή βιβλιοθήκη του Αθηναϊκού Κέντρου Οικιστικής, την οποία δώρισε στο ΕΜΠ, το ίδρυμα *Έμμας και Κωνσταντίνου Δοξιάδη*.

Η βιβλιοθήκη αυτή, που υποστήριξε την ερευνητική και εκπαιδευτική δραστηριότητα του Αθηναϊκού Τεχνολογικού Ομίλου και του Αθηναϊκού Κέντρου Οικιστικής, καθώς και την μελετητική δραστηριότητα του Γραφείου Δοξιάδη, αποτελούσε για δεκαετίες, βασιική αναφορά του τεχνικού κόσμου της χώρας και θεωρείται διεθνώς, ιδιαίτερος σημαντική στο είδος της.

Η δωρεά, στεγάζεται, ως ειδική συλλογή, υπό τον τίτλο "*Βιβλιοθήκη Κ. Α. Δοξιάδη*", στον 5ο όροφο του κτιρίου Μπουμπουλίνας του Συγκροτήματος Πατησίων, σε ανακαινισμένο χώρο της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μη-

χανικών. Καταλαμβάνει έκταση 700τ.μ., διαθέτει όλο τον απαραίτητο τεχνολογικό εξοπλισμό και αναγνωστήριο 70 θέσεων, το οποίο ονομάζεται προς τιμή του Δωρητή "Αίθουσα Κωνσταντίνου Α. Δοξιάδη".

Η καταλογράφηση του υλικού της συλλογής σε ηλεκτρονική μορφή, ξεκίνησε τον Ιανουάριο 2001. Οι τίτλοι της "*Βιβλιοθήκης Κ. Α. Δοξιάδη*", είναι προσβάσιμοι ως χωριστή βάση δεδομένων, από την διεύθυνση της Κεντρικής Βιβλιοθήκης στο internet, με ειδικό σύνδεσμο (link), που παραστέμνει αποκλειστικά στον ειδικό κατάλογο, της συλλογής.

Η συλλογή περιλαμβάνει:

- Μονογραφίες: περίπου 16.000 τόμους, στους οποίους αντιπροσωπεύονται όλες οι ταξινομημένες κατηγορίες Dewey, ιδιαίτερος όμως οι Κοινωνικές Επιστήμες, οι Φυσικές Επιστήμες, η Πολεοδομία και η Αρχιτεκτονική, η Γεωγραφία και η Ιστορία,

- Περιοδικά: 590 ξενόγλωσσοι και 58 ελληνικοί τίτλοι (κυρίως της περιόδου 1960 - 1980),

- Τεχνικές και Πολεοδομικές Μελέτες,

- Χάρτες και Αεροφωτογραφίες,

- Κυβερνητικές εκδόσεις,

- Πληροφοριακό υλικό,

- Φακέλους με αρχείο αποκομιμάτων εφημερίδων και περιοδικών.

Το ΕΜΠ σε ένδειξη ευγνωμοσύνης για την σημαντική αυτή δωρεά, οργάνωσε εκδήλωση, κατά την οποία απενεμήθη αναμνηστικό μετάλλιο του Ιδρύματος στην οικογένεια Κ. Α. Δοξιάδη.

Την εκδήλωση προλόγισαν: από πλευράς των Δωρητών ο κ. *Απόστολος Δοξιάδης*, από πλευράς ΕΜΠ, ο Πρύτανης, καθηγητής *Θ. Ξανθόπουλος*, ο Πρόεδρος της Σχολής Αρχ/νων, καθηγητής *Ι. Πολύζος*, ο καθηγητής *Ν. Καλογεράς* και ο ομότιμος καθηγη-